

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 30.6.2023
COM(2023) 353 final

2023/0204 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van de in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee gesloten overeenkomst inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit in gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Dit voorstel heeft tot doel een besluit van de Raad te verkrijgen, waarbij machtiging wordt verleend aan de Europese Commissie om in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos) de overeenkomst inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (BBNJ-overeenkomst, waarbij BBNJ staat voor Biodiversity Beyond National Jurisdiction) namens de Europese Unie te ondertekenen.

De Europese Unie en haar lidstaten zijn sinds 2004 betrokken bij een internationaal proces bij de Verenigde Naties (VN) om deze overeenkomst te ontwikkelen. Op basis van de desbetreffende onderhandelingsrichtsnoeren¹ heeft de Europese Commissie van 2016 tot 2023 onderhandelingen gevoerd met het oog op het sluiten van de BBNJ-overeenkomst. De definitieve tekst van de BBNJ-overeenkomst is op 19-20 juni 2023 goedgekeurd door de intergouvernementele conferentie inzake BBNJ. Op 20 september 2023 zal tijdens de Algemene Vergadering van de VN een ondertekeningsceremonie plaatsvinden.

De BBNJ-overeenkomst heeft betrekking op de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht. Deze gebieden beslaan bijna twee derde van de wereldwijde oceaan en ongeveer 95 % van het volume ervan en omvatten de volle zee en het internationale zeebodemgebied. De BBNJ-overeenkomst zal een betere bescherming en een beter beheer van de mariene biodiversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht mogelijk maken. De overeenkomst heeft met name betrekking op kwesties in verband met mariene genetische hulpbronnen, waaronder kwesties in verband met de verdeling van de voordelen, maatregelen zoals gebiedsgebonden beheersinstrumenten, met inbegrip van beschermde mariene gebieden, milieueffectbeoordelingen, capaciteitsopbouw en de overdracht van mariene technologie.

De BBNJ-overeenkomst wordt de derde uitvoeringsovereenkomst in het kader van Unclos, waarbij de EU en haar lidstaten partij zijn. De overeenkomst zal het Unclos bijwerken met de ontwikkelingen en uitdagingen die zich sinds de sluiting van het verdrag in 1982 op het gebied van mariene biodiversiteit hebben voorgedaan. Ook ondersteunt de overeenkomst de verwezenlijking van de VN-Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, met name duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 ("Leven in het water"). De BBNJ-overeenkomst zal ook bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen en streefdoelen die in het kader van het mondiale biodiversiteitskader zijn vastgesteld, en met name de doelstelling om tegen 2030 te zorgen voor een doeltreffend behoud en beheer van ten minste 30 % van het land, de binnenwateren, de kustgebieden en de oceanen op aarde. Voorts ondersteunt de overeenkomst de uitvoering van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) en de Overeenkomst van Parijs.

• Verenigbaarheid met bestaand beleid van de Unie

De Europese Commissie heeft ervoor gezorgd dat de onderhandelingen over de tekst van de BBNJ-overeenkomst volledig in overeenstemming zijn met de relevante regels en beleidsmaatregelen van de Europese Unie op de gebieden die onder de overeenkomst zullen

¹ Vastgesteld door de Raad op 22 maart 2016 en op 19 maart 2018.

vallen (milieubeleid, zeevervoersbeleid, gemeenschappelijk visserijbeleid, internemarktbeleid, gemeenschappelijk handelsbeleid, beleid inzake onderzoek en technologische ontwikkeling, klimaatbeleid en ander relevant beleid) en met relevante bilaterale en multilaterale overeenkomsten waarbij de Europese Unie reeds partij is. De BBNJ-overeenkomst draagt ook bij tot de Europese Green Deal en is een prioriteit in het kader van de internationale oceaangovernance van de EU.

Aangezien de BBNJ-overeenkomst een Unclos-uitvoeringsovereenkomst is en het verdrag reeds deel uitmaakt van het acquis van de Europese Unie, heeft de Europese Commissie er ook voor gezorgd dat de bepalingen en het evenwicht tussen rechten en verplichtingen die in het Unclos zijn verankerd en in het acquis van de Europese Unie tot uiting komen, in acht zijn genomen en dat het resultaat van de onderhandelingen in overeenstemming is met het Unclos.

2. RESULTATEN VAN HET OVERLEG MET DE BETROKKEN PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELINGEN

De Europese Commissie heeft tijdens de onderhandelingen nauw samengewerkt met de lidstaten. Er vond ook regelmatig overleg plaats met relevante belanghebbenden, met name maatschappelijke organisaties en andere organisaties die in het kader van de Verenigde Naties zijn vertegenwoordigd.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

• Rechtsgrondslag

Het voorstel is gebaseerd op artikel 192, lid 1, in samenhang met artikel 218, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Artikel 218 VWEU stelt de procedure vast voor het onderhandelen over en het sluiten van overeenkomsten tussen de Europese Unie en derde landen of internationale organisaties. Lid 5 bepaalt met name dat de Raad, op voorstel van de Europese Commissie als onderhandelaar, een besluit vaststelt waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening van een overeenkomst namens de Europese Unie.

Overeenkomstig artikel 191 en artikel 192, lid 1, VWEU, draagt de Europese Unie bij tot het nastreven van *onder meer* de volgende doelstellingen: behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu; bescherming van de gezondheid van de mens; behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen; en bevordering op internationaal vlak van maatregelen om het hoofd te bieden aan regionale of mondiale milieuproblemen, en in het bijzonder de bestrijding van de klimaatverandering.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De BBNJ-overeenkomst creëert een specifieke institutionele structuur, waaronder een secretariaat, een wetenschappelijk en technisch orgaan, een uitwisselingsmechanisme, een comité voor capaciteitsopbouw en technologieoverdracht en een comité voor toegang en verdeling van voordelen. De kosten van deze instellingen worden verdeeld over alle partijen bij de BBNJ-overeenkomst, op basis van een VN-schaal.

De financiële institutionele kosten van de uitvoering van de BBNJ-overeenkomst voor de Europese Unie zullen pas bekend zijn na de eerste Conferentie van de Partijen, die overeenstemming moet bereiken over een eerste begroting voor de BBNJ-overeenkomst.

Naast de institutionele kosten zal de uitvoering van de BBNJ-overeenkomst waarschijnlijk leiden tot financiële behoeften om capaciteit op te bouwen in ontwikkelingslanden en om de overdracht van mariene technologie te bevorderen, maar bijvoorbeeld ook om de wetenschappelijke kennis te genereren die nodig is om beschermde mariene gebieden vast te stellen, te monitoren en te evalueren. De potentiële kosten zullen in het kader van de BBNJ-overeenkomst te zijner tijd worden geraamd.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van de in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee gesloten overeenkomst inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit in gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 192, lid 1, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht beslaan bijna twee derde van de oppervlakte van de wereldwijde oceaan, bevatten vijftien procent van het volume ervan en herbergen een rijke mariene biodiversiteit van zowel ecologisch als sociaal-economisch belang, die steeds meer onder druk staat.
- (2) Het verlies aan biodiversiteit en de aantasting van ecosystemen van de oceanen moeten op coherente en coöperatieve wijze worden aangepakt, met name als gevolg van de effecten van de klimaatverandering op mariene ecosystemen, zoals opwarming en zuurstofverlies van de oceanen, alsook oceanverzuring, vervuiling, met inbegrip van plasticvervuiling, en niet-duurzaam gebruik.
- (3) De alomvattende mondiale regeling in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos) moet de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht beter aanpakken.
- (4) Bij Besluit 98/392/EG van de Raad² heeft de Europese Unie het Unclos-verdrag gesloten met betrekking tot de daarin geregelde aangelegenheden waarvoor haar lidstaten de bevoegdheid aan de Europese Unie hebben overgedragen. De Europese Unie is tot dusver de enige internationale organisatie die partij is bij het Unclos in de zin van artikel 305, lid 1, punt f), van het Unclos en artikel 1 van bijlage IX.
- (5) Als partij bij het Unclos heeft de Europese Unie, samen met haar lidstaten, deelgenomen aan de open informele ad-hocwerkgroep van de VN, die van 2006 tot 2015 is bijeengekomen om kwesties in verband met de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht te bestuderen. Tijdens de laatste vergadering van de werkgroep werd aanbevolen om in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee een juridisch bindend internationaal instrument te

² Besluit 98/392/EG van de Raad van 23 maart 1998 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 10 december 1982 en de overeenkomst inzake de toepassing van deel XI van dat verdrag van 28 juli 1994 (PB L 179 van 23.6.1998, blz. 1).

ontwikkelen voor de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biodiversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (instrument).

- (6) Naar aanleiding van de aanbevelingen die de werkgroep op 23 januari 2015 heeft vastgesteld, heeft de Algemene Vergadering van de VN op 19 juni 2015 Resolutie 69/292 aangenomen, waarbij in de aanloop naar een intergouvernementele conferentie, een voorbereidend comité is ingesteld dat openstaat voor alle staten die lid zijn van de Verenigde Naties, voor de leden van gespecialiseerde agentschappen en voor de partijen bij het Unclos, om inhoudelijke aanbevelingen te doen aan de Algemene Vergadering van de VN over de elementen van het ontwerpinstrument. Het recht van de Europese Unie om aan de bijeenkomsten van het voorbereidend comité deel te nemen, volgt uit lid 1, punt j), van bovengenoemde Resolutie 69/292.
- (7) Op 22 maart 2016 heeft de Raad de Europese Commissie gemachtigd om, namens de Europese Unie, onderhandelingen te openen over de elementen van een ontwerptekst voor een juridisch bindend internationaal instrument in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van mariene biodiversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht, overeenkomstig de onderhandelingsrichtsnoeren in het addendum bij die machtiging.
- (8) De Europese Unie heeft, samen met haar lidstaten, deelgenomen aan de vier bijeenkomsten, in 2016 en 2017, van het voorbereidend comité dat belast was met het doen van inhoudelijke aanbevelingen aan de Algemene Vergadering van de VN over de elementen van een toekomstig internationaal juridisch bindend instrument in het kader van het Unclos inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.
- (9) Het voorbereidend comité heeft op 21 juli 2017 zijn verslag aangenomen en de Algemene Vergadering van de VN aanbevolen de in haar aanbeveling vervatte elementen te bestuderen en zo spoedig mogelijk een besluit te nemen over de bijeenroeping van een intergouvernementele conferentie, onder auspiciën van de Verenigde Naties, om de aanbevelingen van het voorbereidend comité te bespreken en de tekst van een internationaal juridisch bindend instrument in het kader van Unclos uit te werken.
- (10) In haar Resolutie 72/249 van 24 december 2017 heeft de Algemene Vergadering van de VN besloten onder auspiciën van de Verenigde Naties een intergouvernementele conferentie bijeen te roepen om de tekst van een internationaal juridisch bindend instrument in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee uit te werken met betrekking tot de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biodiversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.
- (11) Op 19 maart 2018 heeft de Raad de Europese Commissie gemachtigd om namens de Europese Unie, met betrekking tot aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Europese Unie vallen en ten aanzien waarvan de Europese Unie regels heeft vastgesteld, onderhandelingen te openen over een juridisch bindend internationaal instrument in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht.

- (12) Samen met haar lidstaten heeft de Unie deelgenomen aan de onderhandelingen over de tekst van dat instrument, overeenkomstig de onderhandelingsrichtsnoeren in de bijlage bij die machtiging. Het onderhandelingsproces is met succes afgerond tijdens de volgende hervatte vijfde zitting van de intergouvernementele conferentie die van 19 tot en met 20 juni 2023 in New York plaatsvond, toen de overeenkomst, in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee, betreffende de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht (BBNJ-overeenkomst) werd aangenomen.
- (13) De Europese Unie heeft haar doelstellingen tijdens de onderhandelingen bereikt en heeft actief bijgedragen aan het resultaat.
- (14) De BBNJ-overeenkomst heeft betrekking op vier gebieden: mariene genetische hulpbronnen en het verdelen van voordelen; gebiedsgebonden beheersinstrumenten, met inbegrip van beschermde mariene gebieden; milieueffectbeoordelingen; en capaciteitsopbouw en de overdracht van mariene technologie. De overeenkomst zal de verwezenlijking van de VN-Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling verder ondersteunen, met name duurzameontwikkelingsdoelstelling 14 (“Leven in het water”). De BBNJ-overeenkomst zal ook bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen en streefdoelen van het in december 2022 overeengekomen mondiale biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, met inbegrip van de doelstelling om tegen 2030 ten minste 30 % van de oceaan te beschermen.
- (15) De BBNJ-overeenkomst is in overeenstemming met de milieudoelstellingen van de Europese Unie als bedoeld in artikel 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, namelijk behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu; bescherming van de gezondheid van de mens; behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen; en bevordering op internationaal vlak van maatregelen om het hoofd te bieden aan regionale of mondiale milieuproblemen, en in het bijzonder de bestrijding van de klimaatverandering.
- (16) Door partij te worden bij de BBNJ-overeenkomst wordt de aanpak van de Europese Unie voor de instandhouding en het beheer van 's werelds oceanen coherenter en wordt haar engagement voor de instandhouding op lange termijn en het duurzame gebruik van de mariene biologische hulpbronnen wereldwijd versterkt.
- (17) Daarom moet de BBNJ-overeenkomst namens de Europese Unie worden ondertekend.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De ondertekening van de overeenkomst in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee inzake de instandhouding en het duurzame gebruik van de mariene biologische diversiteit van gebieden voorbij de grenzen van de nationale rechtsmacht wordt hierbij namens de Europese Unie goedgekeurd, onder voorbehoud van de sluiting van die overeenkomst.

De tekst van de te ondertekenen overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Het secretariaat-generaal van de Raad stelt het volmachtinstrument op dat de persoon (personen) die daartoe door de Europese Commissie is (zijn) aangewezen, machtiging verleent de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, te ondertekenen.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de datum van goedkeuring ervan.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter